

Medicinalvæsen.

Prof. E. d. Ehlers har i sit Skrift *Folkesyphilis i Danmark* — med god Hjælp fra den afdøde Medicinalhistoriker K. Carøe — givet et lærerigt Bidrag til vort Sundhedsvæsens Historie. Syphilisens Plage er jo i det mindste til Dels kommet over de europæiske Folk gennem deres vidtdrevne Militarisme. Den har fulgt med Krigshærene, naar de drog fra Land til Land. Og hvor Smitten engang var bragt hen, maatte den brede sig vidt under ældre Tiders hygiejniske Forhold. Ved »Folkesyphilis« skal forstaas en Syphilis, der optræder som ligefrem Epidemi og spredes paa mange andre Maader end ved seksuel Omgang. Symptomerne er ogsaa noget anderledes end hvor der er Tale om en blot Kønssygdom; det er saaledes almindeligt, at Næsen raadner bort. Folkesyphilis hører ved sit Væsen nøje sammen med primitiv Hygiejne og Mangel paa Renlighed, hvorfor den f. Eks. forekommer i vore Dages Rusland.

I 18. Aarh. grasserede i Danmark en Folkesyphilis, der blev kaldt for »en jysk Syphiloid«. Men Navnet er ikke korrekt. Sygdommen viste sig sporadisk over hele Landet, paa Fyn 1757, paa Sjælland 1761, fra 1777 i forskellige Dele af Jylland. 1796 høres der om den fra Lolland, hvor den skal have grasseret længe, og hvor en Præst har haft flere næseløse Børn til Konfirmation (69). Først i 19. Aarh. ebbede den ud. Dog fandtes der 1816 Folkesyphilis paa et afsides Sted som Anholt, og endnu 1835 ulmer den nord for Limfjorden.

Det var en ansvarsfuld og maalbevidst Regering, der slog denne Sygdom ned. Dr. Ehlers aftrykker og citerer flere Reskripter og Cirkulærer, der viser Myndighedernes utrættelige Kamp, og hvorved Grunden blev lagt til Danmarks berømte Lovgivning om veneriske Sygdomme. Men naturligvis opnaaede den oplyste Enevælde her som ellers ikke sin Hensigt uden under passiv og undertiden aktiv Modstand fra Befolkningen. Paa Lolland bevæbnede Mændene fra nogle Byer sig med Plejle og hindrede saaledes, at deres Koner og Børn kom til tvungen Lægeundersøgelse (76). Den uhyggelige Sygdom kunde dengang som nu være vanskelig at komme til Livs, fordi den blev betragtet som en, der var Grund til at skamme sig over, og som derfor skulde skjules.

Hans Jensen.

Krigs- og Forsvarsvæsen.

Den sidste halve Snes Aar har bragt en anseelig Række Arbejder om militære Afdelinger og Institutioner. Ved de fleste af disse